AYDEDE

No. 91 — 80
ÇARŞAMBA 9 Şubat 1949
Fiatı 15 Kuruş

Cumartesi ve Çarşamba günleri çıkar tam mânasile bitaraf siyasi hoşsohbet gazete
İdarehane: Ankara Caddesi 98/2, TAN Basımevi
Başmuharriri: REFİK HALİD KARAY

Tesis tarihi: 1922
Telgraf: Aydede — İstanbul
Telefon - 25100 — Posta Kutusu: 816

SUDA NAKIŞLAR

Tahripçilikle Mücadele!

Bizde bir "mücadele" mevzuu daha vardır: Tahripçilikle mücadele! Bu mücadelenin lüzumunu belirtecek son misali hülâsa edelim: İstanbul üniversitesinin yeni yapılan konferans salonundaki koltuklar param parça edilmiş... kimler tarafından? Ervah tarafından deği, elbette! oraya gelenler, o koltuklara oturanlar tarafından, tabii!

Bu kadar mı? Hayır. Koltukların yuvarlak parçalarile de top oynanmış. Ecinniler mi oynamış topu? Değil, muhakkak konferans salonu müdavimleri oynadı herhalde!

Diyecek söz bulamadık. Haber, resmî makamların tahkikat ve muhaberesine dayanmasa inanmazdık. Yine de inanmakta güçlük çekiyoruz. Belki salona bir gece, nasılsa, balo veya bar dönüşü bir kafile girivermiştir; ne yaptıklarını, nerede olduklarını, bir irfan damı altında bulunduklarını bilememişlerdir; bir delilliktir yapmışlardır.

Vak'anın başka türlü izahına ne akıl yanaşıyor, ne de gönül razı oluyor.

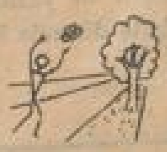

Tahripçilik yeni dertlerimizden değildir. Leblebiciye çalınmış kurşu boru ve çeşme muslukları satıp bir avuç nohut almaktan tutunuz da sebil maşrabalarını aşırmak ve mezar parmaklıklarını sökmek gibi kötü âdetler daima revacta idi.

Bunların yeni bilgi ve yeni anlayışla giderileceğini umarken yeni şekiller aldığını görmekteyiz. Meselâ vagon ve otobüs koltuklarının derilerini kesip götürmek, taze ağaçlara sarılıp sarsmak, korkulukları yerinden koparmak ve saire nevinden...

Banliyö hattı için kullanılan III. mevki yepyeni, tertemiz vagonlarda ne gibi tahripler yapıldığını görmedinizse tren memurlarından sorabilirsiniz.

Ağzınız açık kalır. Bir zamanlar Devlet Demiryolları idaresi vagon tuvaletlerine konan sabun ve kâğıtları hazfetmek zorunda kalmamış mıydı? Bunlar hırsızlıktan fazla tahrip eserleridir. Küçücük sabun, beş değirmi ince kâğıt ne, mücevherdir, ne de bulunmaz Hint kumaşı... kesilen deri ise eldiven yapmağa yetmez.

Bahsi uzatmayalım; fazla söz de söylemeyelim. Uzatmak gücümüze gidiyor, söylemek de derdimizi tazeliyor. Bu seferlik hâdiseyi açığa vurmakla iktifa edelim ve tahripçilere Allahtan hidayet ve iyi huylar dileyelim.

"Eski ahşap ve salaş konferans salonu neyimize yetmezmiş!" deyeceğiz. Mükemmellerine lâyık olmağa, hak kazanmağa bakalım.

Vah vah! vah vah!

AYDEDE

"Maarif işlerini iyi idare ederdim ama, ah şu mektepler olmasaydı!" diyen Haşim paşanın ruhu: — Aferin Banguoğlu! benimle aynı kafada, siyasetimi gerçekleştireceğe benziyor!...

Ehemmiyetini Kaybeden İrtica

Mecliste ezan okunma hâdisesine lüzumundan fazla ehemmiyet vermek taraftarı değiliz. Zira ezancılar, dünyanın her yerinde emsaline rastlanan ruh hastalarıdır. Lâikliği en ileri götürmüş ve tamamile yerleştirmiş memleketlerde de böyle hastalar görülür; akla gelmez tuhaflıklar ve bazan da cinayetler yaparlar. O bakımdan meclis, kazayı Arapca bir ezanla hafif atlattığından dolayı memnun bile olmalıdır. Din, sofuluk veya mistik hezeyanlar cinnet nevilerinden biri ve tehevvür şekline çevrilenidir. Ezancı deliler çok şükür sâkin delilermiş, işi değme akıllı sandıklarımızdan daha gürültüsüz, hattâ dayaksız tokatsız, pek usluca bitirdiler.

Şuna da memnun olduk ki memlekette taassup ve irtica namına yapılanlar artık Arapça ezan okumak yahut bir yere kapanıp sekiz, on kişiye bektaşi babalığı taslamaktan öteye gidemiyor. Daha dünkü Şeyh Sait ve Menemen ayaklanmaları nerede, hamdolsun bu gülünç zabıta vak'acıkları nerede? İrtica hortlama kuvvetini ve siyasi mahiyetini kaybetmiştir; kaybetmekle de kalmamış, ancak akıl hastalıkları hekimlerile adlî tıbbı alâkalandıracak olagan vak'alar haline gelmiştir.

İrtica kanlı, korkunç bir dram menzilesinden bir tulûat tuhaflığına indi; gülümsedik. Maamafih yine de uyanık duralım. Delileri kışkırtan fırsatçıların akıllarını başlarına getirelim.

İZMİR MEKTUBU

Merhaba "Aydede,,

Müsaade edersen, bu seferki mektubuma, senden bir sual sormakla başlamak istiyorum. Sen ki, nükte yumurtlamak marifetinin en velûd sanatkârlarından birisin, sen söyle "Aydede,, m: Acaba bizim adına "mizah,, dediğimiz o zorlu, "iş,, sadece insalığın, memleketin, dostun ve düşmanın ağlanacak haline gülmek san'atı mıdır dersin?

Filvaki senden böyle bir sual sorarken, kendi hesabıma ben vaktile:

"— Güneşin altında söylenmemiş kelâm kalmamıştır!,, demiş olan garip ukalâyı yarım yamalak haklı bulmaktayım; zira sana sualimi sormamla hemen hatırlamam bir oldu ki, ağlanacak halimize güldüğümüzü benden çok evvel düşünmüş ve açıklamış bulunan en az bir düzine insan oğlu gelip geçmiştir.

Fakat bana öyle geliyor ki, vaktile; muhtelif vezinler ve muhtelif şekillerle:

"Güleriz, ağlanacak halimize!,, demiş bulunan insan oğulları, bu hayli karamsarca iddiayı ortaya bir "hakikat,, sayarak değil, — hakikatin çok mübalâğa olunmuş bir şekli farzedebileceğimiz — bir nükte sayarak atmışlardır. Zira benim naçiz kanaatımca, insanların ağlanacak şeylere gülmek alışkanlıkları, insanlığın hiç bir devrinde bugünkü kadar umumi ve bugünkü kadar köklü bir itiyad halini almış değildir!.

Bana öyle geliyor ki, biz insanlar, hüngür hüngür ağlanacak şeylere, katıla katıla gülmekte hiçbir devirde bugün olduğu kadar ileri gitmemiştik "Aydede,, ..

Ve sanırım bundan da bellidir ki, artık, bizler, çok şeylerimizi olduğumuz gibi, neye, nelere güleceğimizi de şaşırdık "Aydede!,,

Meselâ, şimdi beni sana bütün bunları yazmaya sevkeden şu listeye lütfen bir bak "Aydede,,. Şu listeye ki, bu sabah sana yazmayı tasarladığım mektubun, şuradan buradan topladığım notlarımı muhtevidir!

Bizim "İzmir,, in belediye meclisine, evsiz vatandaşlara münasip, müsait şartlarla birer arsa verilmesi hakkında bir önerge sunulmuş. Fakat sonradan, nasılsa, nedense, böyle bir istekte bulunmaktan, o "önerge,, yi verenler bile vaz geçmişler! Hattâ bir aralık, bizzat vericileri tarafından bile inkâra ve hattâ itiraza uğrayan "önerge,, nin altında koskoca imzası bulunan "üyelerden,, birisi, meclisten şöyle bir sual somuş:

"— Ben farkında değilim, bakın bakalım, önergenin altında benim imzam da var mı?....,

İşin asıl garip tarafı şu ki, ben, sana yazacağım mektupta bir mizah konusu olan kullanmak üzere, bu "ağlanacak halimiz,, i de not etmiştim "Aydede!,,

Ve sonra daha neler not etmişim bilsen?

"Son Cevdet Kerim İncedayı,, bizim "Aydın,, da bir nutuk vererek:

"— Efendim mazallah, işe jandarma karışmaz da, bu cahil halk, oyunu kalkıp Hasoya, Memoya verir, sizin vcidanınız sızlamaz mı?...,, demiş: Onu not etmişim!

"İzmir,, de çıkan ceridelerden birisinde:

"— Güzel elbiselerini çalmak için br adamı öldürdüler!...,, diye bir serlevha görmüşüm, ve onu da not etmişim!

"İzmir,, in belediye memurları, sokaklarda başı boş dolaşan sahibi mechul bir horoz bulmuşlar. Ve "İzmir,, belediyesi, bu üç liralık horoz için, — üç gün zarfında sahibi çıkmadığı takdirde, horozun hayvan pazarında müzayede ile satılacağına dair! — gazetelere on beşer liralık ilânlar vermiş. Ben bunu da not etmişim!

Yine bizim "İzmir,, de, iki talebesi ve altı tane hocası bulunan bir imam ve hatip kursu açılmış; ve ister gül, ister ağla ama, ben, — yine sana yazmak üzere — bunu da not etmişim!

Bana öyle geliyor ki, insan, her hangi bir hâdiseye veya nükteye bir başkasını güldürebileceğine ancak, o hâdiseye veya o nükteye evvelâ bizzat kendisinin gülmesinden sonra inanır. Ve benim "Aydede,, okurlarına yazmak üzere o hâdiseleri not edişimden de belli ki, onlara, bütün o ağlanacak şeylere evvelâ ben kendim gülmüşüm!

Gülmüşüm, ve üstelik hepsini, — o ağlanacak şeylerin hepsini — alaya almayı, şakaya dökmeyi, nükteye bağlamayı, ve bu suretle, onlara kendimle birlikte başkalarını da güldürmeyi düşünmüşüm!

Peki ama "Aydede,, okurlarımızı güldürmek meramile derlediğim notları böylece harcadıktan sonra, ben şimdi sana ne yazayım?

Bilmem bu hesabca bu dünyada, benim şu şimdiki halimden daha enfes bir nükte kaldı mı?

Mademki günün mizah modası hep ağlanacak şeylere gülmektir, o halde varsınlar okuyucular da bu seferlik benim halime gülsünler!

Gülsünler derken, güleceklerine inanıyorum "Aydede,,! Zira sualle başlayan yazımı sualle bitirerek sorarım sana: Şu dünyada, benim gibi beyhude ukalâlık edeyim derken, bütün mevzularını harcamış gafil bir yazar kadar ağlanacak hale düşmüş başka kim vardır?

Naci Sadullah

Mevsim Eğlenceleri

— Gördün mü? Buz üstüne ismini yazdı...
— Bekleyelim; belki adresini de yazar!

"Marius" den

İSTANBUL

SAPI BİZDEN!

Hele şükür, aklımız başımıza yavaş yavaş geliyor. Saraçoğlu kabinesi çekildikten sonra iktidara geçen Peker'in ilk işi İstanbulun 500 üncü fetih yılını kutlamağa ayrılan tahsisatı kesmek olmuştu. Hem de — âdeti vechile — Ne dürüstne öfkeli bir tavır takınarak...

Güya bütçeyi koruyordu; güya memlekette bir tasarruf siyaset takibedilecekti; güya ihracatı arttıracak, paramızın değerini yükseltecek, sokaklarda altın sesleri işittirecek, bir masal ülkesine vücud verecekti.

Hiç biri olmadı. Daha fenası şu: Her şey eskisinden beter oldu; fetih yılı hazırlıkları da arızaya uğradı. İki sene kaybettik.

Şimdi memnunlukla görüyoruz ki yeni kabine işin ehemmiyetini Peker'den ve Saka'dan iyi kavramış. O fetih yıldönümünü esaslı surette kutlamak arzusile bir plân hazırlamağı düşünmüş, Bakanlar arası bir komisyon teşkiline karar vermiş; İstanbuldan da bir murahhas çağırmış.

Peker İstanbulludur, hem de galiba İstanbul mebusudur. Bir de bakınız, bir de Sıvas mebusu Eğinli Günaltay'a! Tevekkeli ormandaki ağaçlar baltaya bakarak "sapı bizden!,, demezler miş?

Kadın — (kocasına) Ne beceriksiz adamsın... Çıngırağı ağzınla yakalayıp çalamıyor musun?

"Le Hérison" dan

GELEN GELSİN SAADETLE...

Vali ve belediye reisine vekâlet eden Halûk Nihat Pepeyi, vekâlet vazifesi görmek üzere İstanbula geldiği gün kalabalık bir cemaat karşılamış. Giderken bir kaç sporcu ile bir kaç memurdan başka kimse uğurlamağa gitmemiş.

— Ya yine gelirse... Hattâ asil olarak gelirse? diye düşünmemişler mi? "O zaman koşar, önünde bir az daha eğilir, bir az daha dil dökeriz, olur biter! .. mi demişler?

Bize kalırsa uğurlama sırasındaki tenhalığın bir sebebi de şu: kar ve tipi! Ancak o kar ve tipi karşılamağa rastlasaydı, istikbalciler hava mava dinlemezler, kara yele göğüs gerer, gripe tutulmağı göze alır, yine garda arzı endam ederlerdi.

Zira ortada bir takım sözler dönmüş, Kırdar elçiliğe tâyin edilecek, gelen asaleten vali olacak denilmişti. Şu var ki Ankaraya dönen Pepeyi, ne karşılama, ne uğurlama meraklısıdır; insan ruhunu bilen kalem erbabındandır.

Geldiği gün karşılaştığı kalabalık kadar gidişindeki tenhalığa gülümsemiş olsa gerektir. Gelen gelsin saadetle, giden gitsin selâmetle!

MOLLA BEYİN BALDIZI

Yazan: Sermet Muhtar Alus

Aksiliğe bakındı hele. O gün mabeyn dairesinde bir telâştır gidiyor. Kurenalar, musahibler, kâtipler, Hünkâr yaverleri, çavuşları, tüfekçiler odalardan koridorlara, koridorlardan odalara telâşlı telâşlı girip çıkıyorlar. Hepsinde etekler tutuşuk.

Mühim bir hâdise var ama ne? Sultan Murad ölmüş olsa etekler bilâkis zil çalar. Veliahd Reşad efendi çatana ile Mısıra mı kaçtı, orada padişahlığını mı ilân edecek dersin? 10-15 yıl evvel doktor Zambako paşa küçücük istimbotla, Karadenizi aşarak Köstenceyi, ve Avrupayı boylamamış mıydı?.. Yoksa, bu sefer de İngiltere sefarethanesine vükelâdan biri mi iltica etti?

Olup biten her ne ise kiliseye sorulmaz. Molla bey, mabeynci Faik beyin odasına yürüdü. Odacı, beyefendinin iki saat evvel huzura çağrıldığını, hâlâ dönmediğini söyledi, şu sözü ilâve etti:

— Şeveklimiz ihtimal bir yere göndermiştir, belki de gecikir!

Şapa oturan İdris Molla, kapının önünde (bekleyeyim mi, yoksa gideyim mi?) diye ikilikteyken, Allahtan olacak, mabeyn müdür sanisi efendi karşıdan göründü.

Yabancı değil, çocukluğunda mahallelisi; çok eskiden ailece tanıştıkları, içli dışlı konuştukları komşulardan biri. Saraya her gidişinde mutlaka odasında kahveler, şerbetler içtiği aziz ahbabı.

Bu umumi telaşın sebebini kulağına sordu, cevabı aldı:

Dün akşam Bayezit camii şerifinde yatsı namazı eda edildiği sıra, müezzin mahfelinin, vâiz kürsüsünün yanında matbu evrakı muzırra bulunmuş. (Yâ eyyühen nâs!) serlevhası altında bir takım eracifi mefsedetkârane ve hainane aralarında Paris'te çıkan Meşveret ceridei mel'uensi de varmış. Zatı velinimet-i akdes yine fevkalâde gazaplanarak müteessirlerin sıkı sıkı taharrisini, behemahal ve serian ahzü giriftlerini ferman buyurmuş.

Artık fazla durmak nabemahal. Molla çıktı saraydan, Hamidiye camiinin önünde müşteri bekleyen kira faytonlarından birine binip Ayasofyanın yolunu tuttu. Arabada, dairede zihni mütemadiyen meşgul. Velinimetin, mabeyn halkının başlarını kaşıyacak vakitleri yok. Bu hal çabuk yatışmaz, günlerce sürer. Nihayet şu çareyi buldu:

Asma altındaki küçük dükkânlardan birini satar; para yetmezse bir ikincisini de satar, ne sakala minnet, ne bıyığa...

— TEFRİKA No. 8 —

Kolayını, en kestirmesini bulduğundan içi ferahlaştı.

Sofrâda akşam yemeğindeydiler. Şadiyenin teyzesini kıskanması, vızlanması üzerine damat beyin yemeği tepsi ile odasına gönderilmişti. Huriye yine şen, bülbül gibi ötüyordu. Havanın tahammül edilmez derece sıcaklığından, bütün gece rahat uyuyamadığından, sabahleyin gusülhanede soğuk su ile duş yaptığından açarak dedi ki:

— Tevekkeli değil, Eyyamı bahur içindeymişiz. Bu günlerde ev aramak, bulmak, tutmak müşkül olacak. Son bahara doğru ortalık serinleyince taşınmaya karar verdim!..

Baldız hanım sandal gezintisi dönüşünde Antuan tarafından karşılanırken.. (Roman resimlerinden)

Dürnev hanım yalıya misafir gelince...

Aradan bir hafta geçiyor, deniz sabah güneşile pırıl pırıl. Huriye yataktan henüz kalkmış, sırtında ipek iç geceliği, pençerenin önünde; yanında da can, akıl hocası Dürnev hanım..

Dürnev hanım bir akşam evvel misafir gelmişti. Bir kaç gece kalacaktı. Kadın kul cinsi, yani çerkesti. Sancak mutasarrıflıklarında gezen, Rumeli beylerbeyi payeli, yaşlı bir paşanın odalığını etmiş, sonra nikâhlı haremi olmuştu. Paşa, ölümünden bir yıl evvel mefhuen İstanbulda bulunurken o yaz Emirgân da bir yalı tutmuştu. Tanışıklık o zamandan.

Paşa, karısının gözünün içine bakar, her arzusunu yapar.

— Gülüm sıkılma; bu semtteki namuskâr komşu hanımlarla görüş, vakit geçir! dermiş; hattâ ileri bile varmıştı:

— Teferrüc ve tenezzüh hayatın lâzımı gayri müfarikidir. Cuma ve pazardan gayri günler, yaşlı bir sandalcının sandalile civarlarda dolaşın, deniz havası alın...

O zamanlar Molla beyin baldızı daha kız, kocaya varmamış. İlk konuşta birbirlerinden gayet hoşlanmışlar, ahiret kardeşi olmuşlardı. Aralarından su sızmazdı. Göksuda, Kalenderde, Sultaniye çayırında fing atmışlardı.

Dürnev hanım ahiret kardeşinden yedi sekiz yaş büyük, yani şimdi kırkını bulmuşlardan. Kara kaşlı, kara gözlü, buğdaysı, çenebaz, oynak. Paşadan bağlanmış maaşı da vardı. Bakırköyünde, bir kira evinde beslemesile oturuyordu.

Köprüde Muharrem ağaya rastlamış. Huriyeciğin İstanbulda olduğu haberini alınca yalıya koşmuştu. Can ciğerile kucaklaşırken, Nuriye hanım derhal suratı asmış, yarım yamalak hal hatır sorar sormaz,

— Sofrada baş örtmek, maşlah giymek külfetlerine hacet kalmasın; yemeğinizi Huriye ile beraber rahat rahat yersiniz! diyerek tepsiyi ayrı odaya göndertmişti.

Misafirin yatağı Huriyenin odasına yapılmış, iki kafadar gecenin geç saatine kadar diz dize, burun buruna fısıldaşmışlar, eskilerden açarak gülüşmüş, kahkahalar savurmuşlardı.

Sabah kahvelerini içmişler, pençere önünde denizi, Anadolu kıyılarını seyrede ede yine çene çalıyorlardı. Fransız hocasının düdük gibi sesle Emcedi çağırdığı duyuldu. Huriye başını dışarı uzattı. Antuan orada, yine yukarıyı kollamada...

Bir haftadır musallatlığını, etrafı tenha buldumu, rıhtıma seğirterek, pençerede onu görünce boyun büktüğünü; avucu kalbinin üstünde ah of çektiğini, elile buseler yolladığını gözden kaçırmamış, her defasında kendini tutamıyarak fıkır fıkır gülmüş, harifin ekmeğine yağ sürmüştü.

Dürnev'e:

— Yeni âşıkımdan haberin yok! dedi.

— ? ? ?

Antuanı gösterdi:

— Bu da nesi? Kim bu hacı yatmaz?

— Söyelüm ya, âşıkım!

Omuzlarından penbe kordelelerle bağlı, ipek iç geceliğile, çıplak göğüs ve kollarla yarı beline kadar pençereden sarkmış, gıdıklanır gibi kıvrıla kıvrıla katılıyor.

Beyrutlu, bir elinde Fransızca (Stamboul) gazetesi, öbür elinin baş parmağı yeleğinin koltuk yırtmacında, sağ bacağını sol bacağının önünden büküp iskarpininin burnunu yere dayamış, tıpkı fotoğraf çektirir gibi pozda; gözleri de yine yukarıda.

Dürnev işin iç yüzünü öğrenince,

— Dur, şunu iyice göreyim! deyip dikkatli dikkatli baktı, içeri çekildi:

— Biraz ufak tefek amma reyaların kılıklısı, sevimlisi! demez mi?

— Pek beğendinse sana bahşedeyim!

— Eni konu rabıtalı, kibar tavırlı erkek. Boyu sırık kadar olup da gökten yıldız mı toplayacak? Küp Hasan olup da kasaba borçlu mu çıkacak?

Kanı kaynayıvermişti adama:

— Evet, kısaca boylu, şehzade Yusuf İzzettin efendi, bundan evvelki sadrazâm paşa, Lavta Pavlâki paşa gibilerin cüssesinde, erkek kısmına boy bos, kalıp kıyafet, güç kuvvet yaraşır, amenna; velâkin bir de benim fikrimi sor. Tuhaf değil mi, iri yarı erkekten ömrümde hoşlanmam. Benim indimde ha öylesi, ha semerini sırtına atmış Unkapanı hamalı. Teşbih kabaca düşecek ama tam tamamınadır: Hani konak arabalarının minare kırığı gibi kadanaları olur. Kıvır kıvır yeleler; koskoca gövde, kalçalar, ayaklar bir de bakarsın ki kâğıthane yokuşunun yarısında soluk soluğa, duraklamışlar. Öteden sepet faytona koşulu bir çift midilli, tozu dumana katarak görünür; bir lâhzada bayırı çıkar. Şimdi (mavel haklemı) söyle, öbür kalp kadanaları mı tercih edersin, yoksa bu ateş gibi midillicikleri mi?

(Devamı var)

Tiyatrolara dair:

DEĞİŞİKLİK İSTER

Şehirtiyatrosu komedi kısmında aylardanberi, fasılasız birtek piyes oynamaktadır. Buna bir cihetten memnunuz. Geçen sene (Cyrano de Bergerac), evvelki sene (yaprak dökümü) de aynı rağbeti görmüştü. Onlara da yine bir cihetten memnun olmuştuk.

Memnun olmadığımız cihet şudur: Vilâyetlerden gelen hakkile bu piyesleri bir kaç defa seyredenler tiyatro ihtiyacını sonradan nasıl temin edecekler? Yüz gün, yüz geceyi mi sayacaklar, bekleyecekler?

Fikrimiz şudur ki, kerek dram, gerek komedi kısımları hiç değilse haftanın muayyen bir gecesinde başka piyeslere de yer vermelidirler. Belki dekor itibarile tiyatro idaresini azıcık zorluğa sokar ama hem halk ihtiyacını temine yarar, hem de tutmuş piyesleri mütemadiyen tekrarlayan sanatkârlar için bir istirahat yahut değişiklik vesilesi teşkil eder.

Zaten Fransada da hükûmet ve belediye tiyatroları o usulde çalışırlar, repertuvar değiştirirler. Ümit ederiz ki gelecek sene bizde bu yeni usulde çalışmak için tertibat alınır. Belediye tiyatrolarının işe "Bulvar tiyatroları,, çeşnisi vermeleri ve bir piyese yapışıp ara vermeden onu temsil etmeleri tiyatroları kıt değil, yok olan İstanbula uymaz.

İstanbullu — Ne yapayım birader! Şaşırmamam için bana kılavuzluk ediyor...

LÂSTİKLİ SALÂHİYET

Hükûmet, sağ ve sol aşırı cereyanlarla mücadele için bir takım tedbirler almak tasavvurundadır. Parti komisyonu da dün toplandı. Söz alanlardan bir çoklarının, bu kabil haraketleri yapanlar hakkında en ağır cezaları istemelerinden tabii ne olabilir?

Yalnız hükûmete verilmek istenen yeni bir salâhiyet hakkında bir çift sözümüz var. Deniyor ki: "Her hangi bir yayının yabancı devletten yardım gördüğü veyahut böyle bir kaynaktan yardım istendiği sabit olduğu anda hükûmet bu tıynette herhangi bir dergi ve gazeteyi derhal kapatmak yetkisini haiz olacaktır,,

Şu demokrasi gelişmesinden evvel, hükûmetin gazete kapama salâhiyetinin nerelere kadar vardığını cümlemiz biliriz. Bu tecrübe edilmiş sistemin demokrasi ruhile telifi kabil olmadığı gibi tekrar geriye dönmemiz de doğru değildir.

Bir kere yabancı devletten yardım gördüğü sabit olan bir dergi veya gazeteyi hükûmet neden kapasın? Bu kabil kimselerin yakasına polis pek âlâ yapışır ve mahkeme huzuruna çıkarır, onlar da lâyık oldukları en ağır cezalara çarpılırlar.

İcab ediyorsa cezalar ağırlaştırılsın, fakat lâstikli bir salâhyet hiç bir makam için tanınmasın!

Bir dokun...

Aman, Bir Amerikalı!

Gazeteci arkadaşlarımızdan biri, geçenlerde İstanbula gelen Amerikan filosuna mensup misafir dostlarımızdan bazılarile konuşmuş, şehir hakkındaki intibalarını sormuş. Bunlardan kimisi İstanbulun çamurundan dert yanmış, kimisi mahut kibritlerimizle alay etmiş; bir başkası, otomobillerde şoförlerin direksiyondan ziyade klâkson kulanmaları ve otobüslerimizin tıka basa yolcu taşımaları karşısında hayretini belirtmiş.

İstanbulun kılıçlarını, kadınlarını ve içkilerini çok beğendiğini söyleyen bir denizci de, arkadaşımızın:

"— İstanbuldan ne hatıra götürüyor sunuz?,,

Sualine şucevabı vermiş:

"— Boş cep, tarihî diye yutturulan kırık bir bıçak, çamurdan ve kardan bir kaç gün içinde kullanılmaz hale gelen bir çift pabuç, iki paket sigara ve bana âşık olan sevgilinin resmi!,,

Bu dostumuz, kendisine kırık bir bıçağın yutturulmasına öfkelenmekte haksızdır. Palabıyıklı, beli kılıçlı insanlar diyarı zannettiği İstanbulda umduğunu göremeyince hayal sukutuna uğramış ve kulaktan dolma bilgi kırıntılarile muhayyilesinde yarattığı mevhum şehre uygun bir hatıra edinmek inadına kapılarak araya taraya ele geçirebildiği kırık bir bıçağı yutmuşsa bundan kime ne? Kendisine âfiyetler olsun!

Pabuç eskitmek meselesinde de kendi talihine küssün. İstanbula baharda gelseydi pabuçları bir kaç gün daha fazla dayanırdı!.

Cebinin boşalmasına gelince; içkilerimizi çok beğendiğini söyleyen bu şen, şakrak misafirimiz,

Coğra...inde

Öğretmen — Söyle...m evlâdım Viranşehir nereye bağlıdır?
Öğrenci — Galata...ü vasıtasile Beyoğluna bağlıdır efendi...

Pamuk P...ses Gibi

İlim, bazı hadisele... ...tan âcizdir. Netekim aşağıda yazdığımı... ...tıp bilginleri izah edememişlerdir. Cenub... ...da Anna isminde genç ve gayet güzel ... ...anlısının ölümü haberini alınca bir uyku... Bu uyku 1910 senesinden 1941 e kadar ... ...ne sürmüştür.
Anna mütemadiyen uy... ...iskelet haline gelmiş, bir gün birdenbire ... ...ni açıp tabii hayata avdet etmiştir.
Bu kız şimdi tekrar ... yaşlanmış olmakla beraber yine de ... ...ne kavuşmuştur. Uyandıktan sonra ... ...ndan hiç bahsetmediğine göre unuttuğ... ...ör.

Tarihî ...r Söz

Bir aralık âdeta ... ...uştu. Tahta çıkan prensler, milleti gayet ... ...e ediyorlar, buna mukabil karılarından ... ...leri kalmıyordu.
Onlar; her istedikle... ...arzularını pek âlâ yerine getirebiliyorlar, ...hoppalık etmekten bile çekinmiyorlardı.
Bir gün, meşhur M... ...unun sebebini sordular. O da tarihe ma... şu meşhur cevabı verdi:
"— Çünkü bir kad... etmek, bir milleti idare etmekten çok da...r!

Amerikada da bir kaç ... bu kadar meyhane dolaş... halde cebi dolu kalmazdı...
Ne mutlu o yeni düny... muza ki, dilini düzenini, ... ni bilmediği bir yabancı... bir kaç gün içinde kendi... lan bir sevgili bulmuş ve... minden ayrılırken resmi... na basmış!
Hoş, şimdiye kadar ... bıkmış da resmi denize a... Zira hiç şüphe yok ki ... denizcinin İstanbulda kı... tan çok daha kolay ele ... hatıra kendisine âşık ola... dir.
Her nedense, yeni düny... lığı bizde bu günün en ... modası oldu. Limanda ... mi, sandallara iskele ... şehirde bir çok kapılar a...

...dar açılıyor. D... layana! Galata... sırnaşık yosmal... sokaklara dökül...
Ya şu kıyı ... yakın dilberleri ... gemilerin selâm... nıyorlar.
Caddelerde, s... dan geçilmiyor. ... vakit, bir kırıtı... değme gitsin! ... envaı. Mangal ... paslı bigudi buk... kete topuzları, ... içinde enseden ...
Giyim kuşam... ğini al. Uzun et... dallı basmalar, ...
Mantolar çeşi... merlisi, omuzlar... kaları kel kürk... şan kuyruklusu.

KİRPİNİN dedikleri

Bu Balık Başka Balık...

İnkilâb başlangıcında nelerle başa çıkılmış, ne mücadelelere girişilerek — Bazısı zâhiri de olsa — başarılar elde edilmişti... Çoktandır duraklamaktayız. O faaliyet devresndedir ki bir saltanat yıkılmış, bir irtica bastırılmış, sarıklının kafasına şapka geçirilmiş, hacı Hafız hanımın yüzünden peçe sıyrılmış, Arap harfleri atılmış, tehlikeli hamleler yapılmıştı. Saymağa lüzum yok. Dış çehre epice değiştirilmiş, olanlar dünyayı hayrette bırakmıştı. Bizim de sevincimizden başımız Kaf dağına erişmişti.

Öyle bir iman içinde idik ki artık önümüze çıkacak hiç bir engelin aşılmamasına imkân tasavvur edemiyorduk. Etrafta da bu kanaat gittikçe yerleşiyordu.

Birdenbire sıfırı tükettik mi? Ne oldu bize? Nerede eski heyecan, eski atılganlık? Fazla yumuşamış, yıpranmış, pörsüyüp durulmuş bir hale düşmüşe benziyoruz.

— Mücadele! Mücadele!

Diye sesler çıkarıyoruz ama bu, sesten öteye gitmiyor, lâfta kalıyor. Süslü hayat, şatafat, rahatımıza düşkünlük ve inkilâbcı neslin yaşalnması mücadele kuvvetimizi şüphesiz ki azalttı. Yürekteki ateşi şampanya ve koktyle bastırıyor, büyük emeller yerine küçük eğlencelerle gönlümüzü avutuyoruz.

Fakat asıl sebep o değildir.

Sebep, karşılaştığımız güçlüklerin ve manialarıın iktisadî oluşudur. Malî ve iktisadî engeller ne bazı zoru ilez ne de zabıta kuvvetile aşılabilir. İstemek de yetmez; fevkalâde mahkemeler gibi harikulâde ikna kudreti ise büyük tesir yapmaz.

On beş yıldanberi kontroldan mahrum bir gidişin, biraz da dünya vaziyetinin şahlandırdığı bu ejderle mücadele hem inkilâbın ilk günlerindeki feragat ve iyi niyete, hem de ilim ve ihtisas sahibi ellere muhtaçtır.

O günlerdeki gibi cesaretle ortaya çıkmalıyız. Lâkin cesaretimize bu defa en yüksek dozda bilgi katmamız icab ediyor.

Zaten zorluk da oradan geliyor.

Yoksa iktisadî tehlike yerine meselâ tehlike — sağ veya sol taraftan — irticaî olsa bünyemiz ve idarî kudretimiz sayesinde hakkından kolayca geliverirdik. Bastırmamız işten bile sayılmazdı.

KİRPİ

İstanbula dair:

Topkapı Sarayı Kurtuldu

(Güzel Sanatlar) ın son sayısını görebildiniz mi? Bizde baskı hüner ve sanatının en ileri nümunesidir ve bir zamanlar Fransada basılan (L' İllustration) mecmuasının Noel nüshası kadar enfestir.

Devlet matbaasını bu derece mütekâmil eserler basabilmesinden dolayı tebrik ederiz. Fakat bir tebrik vazifemiz daha var: Topkapı müzesinin restore edilmesinden dolayı hükûmete ve o işi pek iyi başardıklarından dolayı müze müdürü ile arkadaşlarına takdirlerimizi, teşekkürlerimizi bildirmek..

Topkapı sarayı asırlardanberi cahil adamlar elinde şuraya duvarlar, buraya çıkıntılar ilâve edilerek, en nadide oymalar ve süsler üstüne kaba boyalar sürülüp zevksiz resimler yapılarak berbad hale sokulmuş, mermer sütunlar arasını taşla örterek duvar bile çekmişler!

Ya bakımsızlığı?

Zamanla çökmeyen yeri kalmamış. Kubbeler çökmüş, çatılar ve sundurmalar çökmüş. Bazı binalarda tavan ve dam hiç kalmamış. Gerçek mânasile burası bir:

Harab abad-ı hazi-nü hali

olmuş.

Topkapıyı bırakarak İstanbulun yeni yapı saraylarına taşınan padişahlar artık o bina ve müştemilâtı ile meşgul olmağı hatırlarına getirmedikleri gibi devlet ricali de aldırış etmemişler. Eğer yarım asır daha o ihmal devam etseydi Topkapı bir enkaz yığını idi.

Sarayın ihmal edilip harap olması mesuliyetini daha ziyade II. Abdülhamid'e yüklemek lâzımdır. 33 sene süren uzun saltanat devrinde bakımsızlık son haddine varmıştı. Tamir şöyle dursun, muhafaza dahi edilmemişti.

Buna esef etmekle beraber memnunuz da.... Zira ehline tevdi edilmeyen, ilim ve irfanla yapılmayan bir tamir badana sürmek, yağlı boya geçirmek suretile eski hayratın da canına okurdu.

(Güzel Sanatlar) nüshası bize yalnız bir baskı şaheseri kazandırmadı; Topkapı sarayının restorasyondan önce ve sonraki mukayeseli resimlerini gözümüzün önüne sererek büyük ve lüzumlu bir işin başarılma yoluna gidildiğini de müjdeledi.

Bu restorasyonla sadece bir bina değil, beş asırlık bir tarih mabedi kurtulmuş oluyor. Masrafından kaçınmayalım, sarayı yangına karşı en modern tesisat ve techizatla korumak hususunda ne mümkünse yapalım.

Şimdi büsbütün yazık ve dünya ölçüsünde bir ziyan olur.

Bir Sinema Derdi Daha!

Hususi bir otomobil, Feriköy virajında ihtiyar bir kadına çarpmış, ağır yaralamış. Fakat durmamış, yoluna devam etmiş. Yani kaçmış.

Otomobili idare eden bir kadın imiş. Erkekler de o gibi kazalar yapmıyor değiller. Fakat kadın kendine fazla bir "sinema edası,, veriyor. Gördüğü ve hayran kaldığı filimlerdeki yıldızlar tavrı alıyor. Bir sahne çeviriyor sanki!.

Ve işte önüne bakmaktan ziyade yıldız hali almağa ehemmiyet verdiğinden, aklı hep o cihete kaçtığından erkekten çok kazaya sebep oluyor.

Kaza rekorunu İstanbulda bir kadının kırdığını gazetelerde okumamışmıydık? "Yıldız,, lık taslamak yüzünden bunlar... Daha doğrusu görgüsüzlük ve taklitçilik!

dar açılıyor. Dışarıya fırlayan fırlayana! Galatanın, Beyoğlunun sırnaşık yosmaları sürüler halinde sokaklara dökülüyorlar.

Ya şu kıyı mahallelerin cana yakın dilberleri! Onlar da misafir gemilerin selâm toplarile ayaklanıyorlar.

Caddelerde, sokaklarda kadından geçilmiyor. Bir süs, bir tuvalet, bir kırıtış, bir yılışıklık ki, değme gitsin! Saç tuvaletlerinin envaı. Mangal maşası ondüleleri, paslı bigudi bukleleri, çarpık firkete topuzları, allı yeşilli fileler içinde enseden sarkan yumaklar.

Giyim kuşamda beğen beğendiğini al. Uzun etekler, kısa etekler, dallı basmalar, allı fistanlar.

Mantolar çeşit çeşit. Beli kemerlisi, omuzları uyuz tilkilisi, yakaları kel kürklüsü, etekleri tavşan kuyruklusu.

O ne yürüyüşyer, o ne göz süzüşler, o ne kırıtışlar! Çamura bulanmış çarpık ökçeli iskarpinler, yamrı yumru kaldırımlarda zıp zıp zıplıyor; omuzdan asma körüklü çantalar, kabarık kalçalarda hop hop hopluyor; şekeri emilmiş kauçuk cıkletler, dibi küflü dişler arasında çıt çıt çıtlıyor.

Gözler dikizde, kulaklar kirişte.,

Aman, bir Amerikalı!

Söz aramızda, lüks salonlarda da, husuf otomobil ve büyük apartıman pencerelerinde de aynı manzaraya çokça rastlıyoruz.

Aman, bir Amerikalı!

Nedir bu telâş? Davul sesi kabilinden para ve moda uğrunda nedir bu lâübalilik?

Cemal Refik

— Bir eser yüzünden iki kitabevi sahibi birbirine girmiş.. Mahkemeye düşmüşler.

— Yaaa!. İhtilâfa sebep olan eserin adı ne imiş?

— "Üzüntüyü bırak yaşamaya bak!,...

NİKÂH DAİRELERİNDEN HAYAT SAHNELERİNE

ERKEKLİK GURURU

— 44 —

Parmaklarının ucu ile fincanı yokladı:

— Eh, soğumuş artık. Hadi, Firdesciğim, besmele çek, kendi elceğizinle fincanı aç da ben falı bakayım.

Kendisi de gürültülü bir besmele çekerek fincanı Firdesin elinden aldı, parmaklarının arasında evire çevire bir müddet baktıktan sonra kaşlarını kaldırdı:

— İşte, dün gece rüyamda ne gördümse fincanın içinde de aynı çıktı. Gel, yavrucuğum, kendi gözlerinle de gör. Bak bak bak, işte şu kadın sensin, önündeki şeyler de kısmetin. Ay, vallahi deli olacağım, ayol.

— Ne oluyorsunuz, teyze hanım?

— Görmüyor musun, kızım? Fincanın içindekiler tıpkısı tıpkısına benim rüyam. Bak, karşında dikilen uzun boylu erkeği görüyorsun ya. Bir elile sana telli duvak uzatıyor, öbür elile de saadetin anahtarını veriyor. Yakın hem çok yakın, Firdesciğim. Kısa zamanda her şey yoluna girecek.

Fincanı bir kaç defa daha çevirdi, gözlerini kırparak tekrar baktı ve bir çığlık attı:

— Aaay!... şu maskaraya bak! başındaki derdi düşünmüyor da böyle şeylerle uğraşıyor. Hay Allah müstehakını versin senin!

— Ne var, hanım teyze? Falda fena şeyler de mi çıktı?

— Fena olur mu, kızım? Onun öyle yapması bizim için daha iyi. Ben evvelce de söylemiştim ya, böyle ahlâksızlara güven olmaz. Dediğim çıktı, işte. Bak hele, bir yosma ile burun buruna oturuyor keratanın oğlu.

— Kimden bahsediyorsunuz?

— Hâlâ anlayamadın mı, Firdesciğim? Eğil de, kocan olacak serseriyi fincanın içinde kendi gözlerinle gör. İşte şu Sabri, dizinin dibinde oturan karı da kim bilir hangi kahpedir? Bak, oğlanı avucunun içine alıvermiş.

— Siz Sabriyi hiç görmediniz, Fincanın içnde nasıl tanıyorsunuz?

Hamiyet hanım mânalı bir tebessümle gerdan kırdı:

— Sen çok safsın, Firdesciğim. Altın gibi tertemiz bir yüreğin var. Böyle şeylere aklın ermiyor. Kahve falına bakmayı kolay mı sanıyorsun? Asıl marifet, hiç görmediği insanı fincanın içinde tanımaktır. Kalıbımı basarım ki işte şu Sabri, şu da yavuklusu. Zaten bu oğlandan sana ayır gelmiyeceğini biliyordum, şimdi tamamen sıdkım sıyrıldı.

Fincanı hiddetle tepsinin üstüne bıraktı:

— Varsın ne halt ederse etsin kerata. Garip kuşun yuvasını Allah yapar. Cenabı hak senin asıl kısmetini ihsan ediyor. Bugün değilse yarın saadete kavuşacaksın. Gece rüyamda seni zengin, şık, yakışıklı bir adamla evlendirdim, yüzüklerinizi parmaklarınıza kendi elimle taktım, sırtınızı sıvazlayıp duanızı yaptım.

Kadının sözleri Firdesin zihnini karıştırıyor: düşünmek, muhakeme etmek istiyor, fakat fikirler üzerinde durmak istedikçe beyni uğulduyordu. Hamyet hanımın, kahve falından Sabri hakkında söyledikleri genç kadını büsbütün şaşırttı. Sabrinin başka bir kadınla münasebet peyda etmesine katiyyen ihtimal vermiyordu. İtiraz etti:

— Sabrnin falına inanmıyorum, hanım teyze.

— O ne demek, Frdesciğim? Durup dururken yalan mı söyliyorum Ben? Buna ne mecburiyetim var?

— Estağfurullah. Yalan değil, belki bir yanlışlık vardır. Hapishanedeki adam böyle şeyleri nasıl yapabilir?

— Söyledim ya, sen çok saf, temiz yüreklisin, yavrucuğum. Sabri hapishaneye gireli kaç gün oldu ki? Evvelce geceleri sabaha kadar sokakta dolaştığını sen söylemedin mi? Kocanın dışarıda neler yaptığını nasıl bilirsin?

— Çalışıyordu, para kazanıp eve getiriyordu.

— Hımmmm... Onun kazandığı paraların hepsini sana getirdiğini nereden biliyorsun, zavallı yavrucak? Erkeğin ahlâksızından Cenabı hak cümleyi muhafaza buyursun. Sonunda hapishaneye girecek işler yapan adamdan her türlü fenalık beklenir. Dışarıda kaldığı geceler kim bilir hangi yosmalarla düşüp kalkıyordu. elinde bir az bolca para da olunca kahpeler etrafını sararlar. Benim sözlerime kulak ver, Firdesciğim. O serseriden sana hayır yok.

Öğleden sonra Firdes çamaşırları paket yaptı, Hamiyet hanımla beraber çıktılar. Hapishaneye yaklaştıkları sırada kapıdan bir genç kadın çıktı, yanlarından geçerken onlara dikkatle baktı.

Ce. Re.

(Devamı var)

Nasıl Anladın ?

Sonradan şöret bulan bir Fransız piyes muharririnin eseri hiç rağbet görmemişti; tiyatro her gece bom boş kalırdı.

Tiyatro sahibi nihayet muharrire dedi ki:

— Anlıyorsun ya, halk piyesinden hoşlanmadı...

Muharrir şu cevabı verdi:

— Nerden anladın? Halk gelmedi ki, hoşlanıp hoşlanmadığını bilelim!

Uşak — Efendim, sizi bırakmağa mecburum. Bana piyangodan büyük ikramiye çıktı... Ayrılacağım.

Efendi — Ayrılmak mı? Öyle şey olmaz. Ben senin hizmtine girerim, yine beraber kalırız!.

"Fransız karikatürü"

Hapishanede mükâfat

Müdür — Whist oyununda birinci çıkan 2081 numara gelip mükâfatını alsın!

"İngiliz karikatürü"

ŞARAP VE ŞEREF

Meşhur musiki üstadlarından Gluck'e sorarlar;

— Dünyda en çok sevdiğin şey nedir?

Gluck:

— Üç şey severim, demiş, para, şarap ve şeref.

Bu cevap üzerine:

— **Nasıl olur, demişler. Hiç şerefı para ve şaraptan sonra mı gelir Demek siz samimi değilsiniz?**

Gluck şu cevabı vermiş:

— Para ile şarap satın alırım. Şarap fikrime cilâ verir, zekâmı tenbih eder. Zekâdan da şeref doğar. Görüyorsunuz ya, sözlerimde samimiyim!

Yüze Yapıştırılan Makbuz

Avusturya imparatoru François Joseph ailesi erkânı hakkında gayet sert davranır, hiç birine yumuşak yüz göstermedi. Başında kırkkadar Arşidük olduğunu ve hemen hepsinin sefih adamlar olduğunu düşünülseniz imparatoru haklı görmemek mümkün değildir.

Mamafih bu sefih hanedan âzâsının borçlarını öder, aile şerefini kurtarırdı. Kurtarırdı ama parayı verdikten sonra kemikli iri ellerile ile o Arşidükleri tokatlamağı da ihmal etmezdi.

Bir gün Arşidüklerin en müsrifi, fakat en sevimlisi olan Athon tiyatroya gözünün biri mosmor halde geldi. Tiyatro müdürüne sordu:

— Nasıl? Bu suratla pek güzelim değil mi?

— Bir kaza mı geçirdiniz? düştünüz mü, Yoksa?

— Hayır. Amcam borçlarımı ödedi de makbuzunu kendi elile yüzüme yapıştırdı!

Kadın — (dostuna) aman,, kocam gelirse tablonun sahte olduğunu söyleme. Sabaha kadar uyuyamaz!

"Le Hérison" dan

DALKAVUKLUK

Napoleon, Elba adasından kaçmış, Fransız topraklarına çıkmıştı. Üzerine gönderilen askerler, silâhlarını kumandanlarına çevir mişler, Napoleon tarafına geçerek bağırmışlardı:

— Yaşasın imparator!

Napoleon muazzam tezahüratla Parise giriyordu. Dikkat etti, herkes elini sallıyor, harb dönüşlerinde olduğu gibi imparatora beyaz mendil sallamıyordu. Bu hal tuhafına gitti. Yanında bulunan eski polis müdürüne bunun sebebini sordu. Polis müdürü, kendisi esir olduktan sonra halkın sefalete düştüğünü anlatmak isteyen bir tavırla:

— Haşmetpenah, dedi, siz gittikten sonra halkın cebinde beyaz mendil kalmadı ki!

YANLIŞLIK

Yemeğin sonlarına doğru zenci bir uşak sofradakilere pasta tabağını gezdiriyor. Genç bir kadının yanına gelir, kadın elile almıyacağını işaret eder, sonra tabağa şöyle bir bakınca almaya karar verir, zira tabağın kenarında bir tane küçücük şakolli gato görür almak için elini uzatınca zenci yavaşçacık:

— Affedersiniz bayan, baş parmağımdır! der.

KÜÇÜK BİLGİLER

★ Her nefes alışımızda ciğerlerimize yarım litre hava girer.

★ Sulh zamanında medeni insanlar senede vasati olarak otuz dört kilo et yerler.

★ İnsan vücudunda 5 ilâ 6 litre kan vardır.

★ Yüksek irtifalar kanımızdaki kırmızı kürecikleri mahvederler.

★ İngiltereye ait Minquiers takım adaları esasta 350 adacıktan ibarettir. Lâkin med ve cezir bunları 65 adede kadar indirir. Bunlara "saklambaç oynayan adalar,, da denilmektedir.

★ Dünya nüfusu 2,216 miyondur; yarısı Avrupada ve Asyada yaşar.

★ Dünyadaki insanlardan ancak üçte biri doğum tarihlerini katiyetle söyliyebilir.

★ Avrupa ile Amerikanın bir kısmı müstesna, dünyada hüviyet ve nüfusf varakasını haiz adam pek azdır.

★ Pek eski zamanlarda kadınlar renk ve güzellik verir diye dudaklarını bir altın parçası ile uğuşturulardı.

★ İlk sergi XI Louis tarafından Fransız mamulâtını İngiltereye tanıtmak için Londrada açılmıştır.

★ Viyana belediye kütüphanesinde 16 santim boyunda ve 12 santim eninde bir kâğıdın yalnız bir tarafına sığdırılmış bir vesika vardır ki (Ahdi atik) in beş kitabını tamamile ihtiva eder.

★Stalin dört defa evlenmiştir. Sonuncusu meşhur bir tayyareci kadındır.

★ Yine Stalin kendisi için "Ben tek kravatı bile bulunmayan yegâne devlet adamıyım,, demiştir.

Fransada İtalyan gripi salgını

— Tamam!makarna alırken kaptım:.

"Fransız karikatürü"

KISA HİKÂYE

ALTIN PUDRİYEN

Rüstem Çatıkkaş, mezbahada kasap bıçağından kurtulan bir koyun telâşile kendini sokağa dar atmıştı. İçinden:

— Artık paydos! diyordu. Ne yazhane, ne alacaklı, ne borç. Bal gibi iflâs etmişti. Ticaret mahkemsinin kararını öğrenir öğrenmez bütün gayretlerin boşa gittiğini anlamış, kadere rızadan başka çare kalmamıştı.

Yalnız gözlerinin önünden bir hayal gtmiyordu: karısı Nezahat. Meseleyi ona nasıl açacak, içine düştükleri bu vaziyeti o nasıl karşılayacaktı? Şaka değil, on parasız kalmışlardı. Her hangi bir yerde nasıl iş bulacak, hayatlarını yeni vaziyete göre nasıl ayarlayacaklardı.

Rüstem Çatıkkaş, hayretler içinde kalıyordu. Nezahat, etrafında pervane gibi dönüyor, her felâketi andırır vak'adan sonra kocasını teselli ediyor:

— Aldırma, bunların hepsi geçer!

Diyordu. Evlerindeki eşyayı haceze memurlar geldiği zaman bile Nezahatın kılı kıpırdamamıştı. Büyük bir soğukkanlılıkla eşyaların mühürlenmesini seyretmiş, kocasına:

— Ziyanı yok demişti, işin başı sağlıkta. Nasıl olsa bir gün tekrar bir işe başlar, yeni evimize bunlardan daha güzelini alırsın..

Teselli fena değildi amma, Rüstem Çatıkkaşın yeni bir iş kuracağı hakkındaki kanaate pek itimadı yoktu. Yeni iş, yeni sermayeye bağlıydı. Onu nerden bulacaktı? Zengin, ihtiyar ve yakın bir akrabaları loktu ki; onun ölümünü beklesinler ve mirasa konacaklarını ümit etsinler.

Rüstem Çatıkkaş, eşyalarının evinde haraç mezad satıldığı gün, ağlayacak hale gelmişti. Nezahat:

— Üzülme, dedi, Hadi dışarı çıkalım, bir lokantada yemek yiyelim, Bir az içelim, açılırsın:

Rüstem Çatıkkaş, karısının yüzüne hayretle bakmıştı. Yoksa Nezahat aklını mı kaçırmıştı? Bu kadar soğukkanlılık bir kadından beklenemezdi. Sonra lokantada ne ile yeyip içeceklerdi; cebinde on parası bile yoktu. Nezahat, onun ne düşündüğünü anlamış gibi gülümsedi, kocasının yanaklarını okşadı:

— Benim, dedi. Verdiğin harçlıklardan arttırdığım bir az param var. Bizi bir ay kadar geçindirir, anladınmı yavrum?

Sonra çantasını açtı. Rüstem Çatıkkaş'a bir tomar para uzattı:

— Tam, dedi. Beş yüz lira...

Rüstem Çatıkkaş, sevincinden âdeta oynayacaktı. Halbuki, daha bundan üç ay evvel beş yüz lira onun indinde hiç bir şey demek değildi. Kendi kendine:

— Ne tuhaf dedi. İnsanlar ne anlaşılmaz mahlûklar.

Karısı gözünün önünde bir ilâh kadar yükselmişti. Onu bu kadar derinden sevmesnin sebebini şimdi anlıyordu.

Bir kaç eski arkadaşına uğramış. Kendisinin enteresan sandığı fikirlerini söylemiş, onlardan bu işe sermaye koymalarını istemişti. Fakat hiç birisi bu fikirlere iltifat etmemişler:

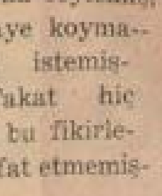

— Zaman karışık, hele bir müddet daha geçsin!

Diye onu bal gibi atlatmışlardı.

Ümidi ve cesareti kırılmış bir halde evine döndüğü zaman Nezaat kendisine antetli bir zarf uzattı:

— Postacı getrdi.

Dedi. Rüstem Çatıkkaş zarfın üzerindeki matbu kısmı okudu:

"Sorma zâde, ithalât ve ihracat tâciri.,

Bu adamı hiç tanımıyordu. Zarfı açtı, okudu: "bir boş zamanınızda yazhaneme uğramanızı rica ederim.,,

Birden ümit ve heyecana düştü. Ertesi sabahı güç etti ve soluğu yazhanede aldı.

Sorma zâde genç, kibar bir insandı, bir iş adamı ciddiyetile hemen mevzua girdi:

— Bir talihsizlik yüzinden iflâs etmiş olduğunuzu biliyorum, dedi. Halbuki piyasa sizi namuslu ve dürüst olarak tanıyor. İşlerim çok fazla, benimle çalışırsanız, kârın dörtte bir buçuğunu size verebilirim.

Hakikaten Sorma zâde büyük işlerin altındaydı. Rüstem Çatıkkaş ona mükemmel bir muavin olmuş, üç ay içinde yaptıkları kendilerine büyük kârlar temin etmişti.

Rüstem Çatıkkaş, kârdan ilk büyük hisse aldığı gün, karısına altın bir pudriyen hediye etti.

Sorma zâde nezleydi, iki günden beri evinden çıkmıyordu. Halbuki Rüstemin onunla bir meseleyi konuşması lâzımdı. Evine te-, dı. Evine telefon etti:

Sorma zâde :

— Ne kadar zahmetse bize kadar geliver.

Dedi. Rüstem Çatıkkaş, ilk defa onun evine gidiyordu. Kendi kendisine:

— Bekâr olması fena, dedi. Ailece görüşemiyoruz amâ, pek ayıp oluyor, İyileşsin de onu eve yemeğe çağırayım. Karımla da tanışsın.

Öyle ya, ne mahzur vardı. Yeni eşyalar da almışlardı.

Sorma zâde, Rüstem Çatıkkaşı yatak odasında pijama ile kabul etti:

— Kusura bakma, dedi. Sen yabancı değilsin.

Rüstem Çatıkkaşın burnuna keskin ve pek aşinası olduğu bir lavanta kokusu geldi. Gözleri komidinin üstüne kaydı: Orada da bir iki hafta evvel karısına hediye ettiği altın pudriyen duruyordu!

Avaroğlu

Menfaatinizi korumak istiyorsanız
AYDEDE
ye ilân veriniz çünkü:
AYDEDE
de çıkan ilânların ömrü bir günlük değildir

AYDEDE

SİYASİ HOŞSOHBET GAZETE

ABONE ŞARTLARI

6 Aylık	Memleket içi	7,5	Lira
»	Memleket dışı	12	»
1 Senelik	Memleket içi	14	»
»	Memleket dışı	21	»

Grip ve Nezleye Karşı

EN BAŞARILI İLÂÇ

KİNİNLİ GRİPİN dir.

HAKİKİ ASPİRİN
tozundan yapılmış
AA PİRİN
SAFASPİRİN

SATILIK GÜZEL BİR ARSA

Göztepede tiren istasyonuna ve çarşıya iki dakika mesafede, Çamlıcanın tertemiz hvasına karşı, toprağı feyizli, bir villâ inşasına fevkalâde elverişli bir dönümden fazla güzel bir arsa satılıktır. Talip olanların AYDEDE de muharrir Ertuğrul Şevket'e müracaatları. Mutavassıt kabul edilmez.

Çocuk Ansiklopedisi

Türkiyenin yalnız bütün çocuklarını değil hattâ bütün büyüklerini de ilgilendirir.

★★★

Bütün dünyanın bilgileri herkesin anlıyacağı tarzda sade olarak yazılmıştır.

★★★

Dikkati çeken büyük ve çeşitli resimlerle 2 Büyük Cilt, 1448 sayfa, 1783 Resim, 218 Mevzu

Fiyatı 15 Liradır.
İstanbul TAN Matbaası

En iyi caz orkestraları ile

DANSEDİNİZ

Luxor DAW

Model, otomatik pikapları hiçbir külfete ihtiyaç göstermeden en

BERRAK MUSİKİYİ

Temin eder

Her şehirde satış Acentelerimizde

320 LİRADIR

Türkiye Umum Acentesi:

Nihat Işık RADYOFON

Sultan Hamam Havuzlu Han No. 1

Yeni neşriyat:

İnsanlar Arasında

İskender Fikret Akdora'nın "insanlar arasında" adlı bir şiir kitabını aldık. Bu kitabtan seçtiğimiz bir kaç şiiri okurlarımıza sunuyoruz:

BİR ANIN ŞİİRİ

Bir eski gül bahçesinde akşam,
Dal âvare, kuş âvare...
Öyle mestizki sevdadan,
Kalbimiz pare pare...

KABUL

Bu akşam vakti huzur,
Devamında ellerinin.
Gök bir yanda, dağ bir yanda,
Ağaç sarhoş, kuşlar deli...
Aynı fikirdeyiz güllle,
Ölüm böyle günde gelmeli!...

KARA SEVDA

Dünya umurunda değil,
Gönül bir Rüzgâr gülü (x)
Meyhaneden meyhaneye,
Buna kara sevda derler,
Aksi vurmuş peymaneye.

(x) Rüzgâr ne yandan eserse, o tarafa döner, otuz iki ciheti gösterir.

EMLÂK BANKASI

1949 YILINDA 6 KEŞİDE İLE

— Döşenmiş 3 EV

— Kısmen döşeli iki katlı bir

APARTIMAN

— Yarı bedeli borçlandırılmak

üzere ayrıca **3 EV**

— İKİ ARSA

— Muhtelif miktarlarda

NAKİT

ve 1200 aded teselli ikramiyeleri dağıtılacaktır. Tafsilât gişelerimizde.
Eminönü Yağcılar sokağı karşısında.

FATİHTE

Dahiliye Mütehassısı
Dr. Orhan Birman

Her gün 13 den sonra hastalarını kabul eder.
Tel. No. 23587 — Ev 82705

MATEMATİK DERSLERİ

Emekli deniz albayı, Üniversiteden ehliyetli birinci sınıf askerî öğretmen Talât Parlar aileler nezdinde veya Pendikte kendi evinde ders vermeğe başlamıştır.

Adres: Sayan bağları - No. 6 (Pendik)

Süt çocuklarının beslenmesinde

VİTAMİNLERİN

Ehemmiyeti çok büyüktür.

ÇOCUKLARINIZI

ARI

Pirinç unlariyle besleyiniz.

Kalori ve Vitamin Bakımından

En mükemmel çocuk mamasıdır.

Doktor Sadi Oral

Dahiliye Mütehassısı

Kadıköy Mühürdar caddesi 40 numarada muayenehanesini açmıştır.

Sahibi: F. KARAY

Yazı işlerini fiilen idare eden:
Cemal Refik Delibaş

İdare yeri: Ankara Caddesi 98/2 İstanbul

Dizildiği yer:
Murad KERMAN Mürettiphanesi

Basıldığı yer: TAN Matbaası

1

Hanımeli

Gazetesi

Size, bir çok yenilikler, pratik bilgiler, çiçek, biçki, yün, işleri hakkında faydalı malûmat verir.

○○○

Şubat 949 HANIMELİ sayısında Ev İdaresine ait daha birçok yeni ve lüzumlu yazılar bulacaksınız.

○○

Bunlardan başka, Roman, Hikâye, fıkra, vs.. vs...

Çok Resimli Çok Renkli
40 Sayfa 50 Krş.

İstanbul TAN Matbaası